

گزارش «فرهیختگان» از معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری دانشگاه آزاد در ۱۴۰۳؛ از ۱۱ طرح فناورانه چه خبر؟

نیروگاه خورشیدی دانشگاه هم طلوع کرد

سارا طاهری
خبرنگار گروه دانشگاه

روزی نه‌چندان دور، دانشگاه آزاد را با کلاس‌هایی در دورافتاده‌ترین شهرهای کشور می‌شناساختند؛ نه‌آدی آموزشی که آمده بود تا عطش تحصیلات عالی را در سراسر ایران فروبشاند. اما انگار قرار نبود داستان این دانشگاه فقط با آموزش تمام شود. در سال‌هایی که شعار «دانشگاه حل مسئله» مطرح شده بود، دانشگاه آزاد نیز مسیر خود را از یک دانشگاه صرفاً آموزشی به دانشگاهی فناور و نوآور تغییر داد. آن زمان کمتر کسی گمان می‌کرد دانشگاهی که با دغدغه توسعه آموزش متولد شده، روزی در دل خود موتور فناوری و نوآوری را روشن کند؛ موتوری که حالا پر قدرت و پرشتاب در حال حرکت است. اکنون که دانشگاه آزاد اسلامی در چهل و سومین سال تولد خود ایستاده، تصویر آن دیگر فقط با آموزش گره نخورده، بلکه با «نوآوری»، «تحقیق» و «اقتصاد دانش‌بنیان» معنا پیدا کرده است. معاونتی که پرچم‌دار این تغییر بوده، «معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری» است؛ معاونتی که با طرح‌ها و اقداماتش، رد پای خود را در حوزه فناوری و نوآوری در سراسر کشور به جا گذاشته است.

حالا س‌سراهای نوآوری یکی پس از دیگری در گوشه و کنار ایران قد کشیده‌اند؛ آزمایشگاه‌ها به استانداردهای ملی رسیدند؛ نیروگاه‌ها در دل زمین‌های دانشگاهی بنا شدند و پژوهشگرانی که حالا دیگر فقط تولیدکننده مقاله نیستند، بلکه خالنی و مالک فناوری هم هستند. این‌ها همه تکه‌هایی از پازلی است که مسیر «تحول و تعالی» دانشگاه آزاد اسلامی را روایت می‌کند؛ با نگاهی به اقدامات معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری این دانشگاه، در سال ۱۴۰۳ می‌توان به راحتی فهمید که این دانشگاه این روزها به بازیگر اصلی میدان فناوری و نوآوری تبدیل شده است. در این گزارش به مناسبت چهل و سومین سال تأسیس این دانشگاه تلاش داریم تا نگاهی کوتاه به اقدامات این معاونت در سال گذشته داشته باشیم.

سرا‌هایی برای نوآوری، نه فقط ساختمان‌هایی تازه

بخش اول فعالیت‌های این معاونت را می‌توان با عنوان «ساماندهی و سیاست‌گذاری توسعه سرمایه انسانی و زیرساخت‌های دانشگاه در زمینه فناوری و نوآوری» نامگذاری کرد. بنابراین در اولین گام، مسیر ایجاد س‌سراهای نوآوری شتاب گرفت؛ اما نه صرفاً برای توسعه فیزیکی یا افزایش آمار، بلکه با نگاهی هدفمند، مرتبط با ظرفیت‌های بومی هر استان. حاصل کار، تصویب ۱۲ س‌سرای نوآوری جدید بود با عناوین فناوری‌های نوین، فناوری گیاهان زراعی واحد ذفول، ش‌سیلات و محصولات زراعی، صنایع غذایی و تبدیلی، فناوری‌های زیستی و فراسودمندا، فناوری‌های ش‌یثالی و پرورش ماهیان خاویاری، ساخت و تولید فناوری‌های پیشرفته، تولیدات سبز و فراسودمند، فناوری‌های نوین سبز، سنگ‌ها، سرامیک، شیشه و صنایع مرتبط، سلامت و تولید فراورده‌های گیاهی و محصولات غذایی فراسودمند. هر سرا قرار است بستری باشد برای پرورش ایده، تجاری‌سازی محصول و اتصال دانشجو به واقعیت بازار.

۱۱ طرح فناورانه به سرانجام رسید

تعیین تکلیف طرح‌های دانش‌بنیان را می‌توان اقدام دیگری در حوزه «ساماندهی و سیاست‌گذاری توسعه سرمایه انسانی و زیرساخت‌های دانشگاه در زمینه فناوری و نوآوری» دانست. در گذشته وضعیت به این صورت بود که بسیاری از طرح‌های فناورانه دانشگاهی روی کاغذ می‌ماندند. اما دانشگاه آزاد در سال گذشته ۱۱ طرح مشخص فناورانه را در سطح واحدهای استانی به سرانجام رسانده است. از نیروگاه خورشیدی ۲۰۰ مگاواتی در سمنان تا آزمایشگاه در کرمانشاه، از احداث نیروگاه خورشیدی در بروجن تا راه‌اندازی مرکز تعمیرات تخصصی الکتروموتورها در گلستان؛ طرح‌هایی که با نگاهی به هر کدام می‌توان متوجه شد که نگاه دانشگاه آزاد از آموزش صرف، به تولید ثروت دانش‌بنیان تغییر کرده است. در جدول زیر ۱۱ طرح فناورانه و استان و واحد دانشگاهی که آن طرح به سرانجام رسیده است را مشاهده می‌کنید.

ردیف	طرح	واحد/ استان
۱	احداث و بهره‌برداری از آزمایشگاه کلینیکال / شورای سی‌ویکم	کرمانشاه
۲	احداث نیروگاه خورشیدی ۴ مگاواتی واحد کرمانشاه / شورای سی و یکم	کرمانشاه
۳	احداث نیروگاه خورشیدی ۴۰۰ مگاواتی / سی و یکمین شورا	گرمسار/ سمنان
۴	راه‌اندازی مرکز تعمیرات تخصصی الکتروموتورها	علی‌آباد کنول/ گلستان
۵	طرح مونوآمونیوم فسفات ۲۰۰ تن	اراک / استان مرکزی
۶	طرح تأسیس شرکت به شرط ارائه دانش فنی تولید جوهر مازیک	زنجان
۷	نیروگاه خورشیدی ۵ مگاواتی	بروجن/ چهارمحال و بختباری
۸	نیروگاه ۳ مگاواتی	دامغان/ سمنان
۹	ساخت پایلوت فرایند سولفورزدایی اکسایشی	درفول / خوزستان
۱۰	پرورش گوسفند داشتی	ساوه/ استان مرکزی
۱۱	مشارکت با شرکت کیمیا	قم/ استان قم

هیئت علمی فناور؛ از کلاس تا کارخانه

مستولان دانشگاه آزاد معتقدند تحول فقط در زیرساخت اتفاق نمی‌افتد بلکه برای رسیدن به یک دانشگاه فناور باید در نیروی انسانی نیز تحولاتی را ایجاد کرد. به همین دلیل دانشگاه آزاد با اجرای مستمر بخشنامه «هیئت علمی فناور»، به دنبال آن است که استاد دانشگاه فقط تولیدکننده مقاله نباشد؛ بلکه کارآفرین، فناور، مشاور و مربی کسب و کار نیز باشد. به همین دلیل اعضای هیئت علمی فعال در حوزه فناوری خود را در دو قالب مالک فناوری و فاقد مالکیت حمایت می‌کند و دوره هشتم بخشنامه هیئت علمی فناور نیز در سال گذشته اجرا شد. در سال ۱۴۰۳، برای نخستین بار ۵۴۷ عضو هیئت علمی فناور در دو دسته شناسایی شدند؛ گروهی که مالک فناوری شناخته می‌شوند و به اصطلاح خود بنیان‌گذار شرکت‌های دانش‌بنیان هستند. این

افراد به نوعی مالک یا سهامدار شرکت یا واحدهای فناور یا خلاق که دارای گواهی دانش‌بنیانی یا گواهی شرکت خلاق از معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری هستند.

گروهی نیز به عنوان مربی، مشاور یا مشق در فضای فناوری نقش آفرینی می‌کنند و این اساتید عمدتاً در حوزه‌هایی مانند آی‌تی، نانو، کشاورزی، تجهیزات پزشکی و صنایع غذایی فعالیت دارند.

وقتی زمین، سوله و دام به فناوری معنا می‌دهند

پیکیری و ایجاد سامانه زیرساخت توانمندی‌های دانشگاه در زمینه فناوری و نوآوری و برنامه‌ریزی برای بهره‌برداری از آن اقدام دیگر معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری بوده است. شاید در نگاه اول، امکانات فیزیکی دانشگاه از مزارع کشاورزی گرفته تا دامداری‌ها و سوله‌ها دارایی‌های به اصطلاح خام محسوب شوند. اما معاونت تحقیقات دانشگاه این زیرساخت‌ها را نیز در خدمت زیست‌بوم نوآوری دانشگاه قرار داده است.

در حال حاضر، ۴ هزار و ۳۳۶ هکتار زمین کشاورزی، ۲۴۱ هزار متر سوله کارگاهی، بیش از ۷۴۸ هزار متر فضای اداری و بیش از ۵۶۰ هزار متر فضای دام و طیور در سامانه ملی زیرساخت‌های فناوری دانشگاه ثبت شده‌اند و آماده واگذاری هدفمند به طرح‌های دانش‌بنیان هستند. آن‌طور که مشخص است مسئولان دانشگاه می‌خواهند دارایی‌های راكد را به پیشران تحول فناورانه تبدیل کنند.

از بازنگری آیین‌نامه‌ها تا سامانه‌ای برای توانمندی‌های فناورانه

در کنار این تحولات، بازنگری در آیین‌نامه‌های س‌سراهای نوآوری، بازار فناوری و حمایت از اساتید و دانشجویان فناور در دستورکار قرار گرفته و این بازنگری فعلاً در حال انجام است. علت نیز این بود که ساختار معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری تغییر کرده، ولی آیین‌نامه س‌سراهای نوآوری که پنج سال پیش تدوین شده بود، با ساختار فعلی معاونت فناوری و تغییرات سازمانی اخیر هم‌راستا نبود. به طور مثال در برخی از بندهای آیین‌نامه به نهادها و واحدهای اشاره شده که اکنون در ساختار جدید وجود خارجی ندارند، مثل اداره کل آموزش فناوری و خلاقیت». این موضوع باعث ایجاد ناهماهنگی‌هایی در اجرای فرایندهای مرتبط با مجوزدهی و فعالیت س‌سراها شده بود، زیرا در حال حاضر چنین اداره کلی در معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری وجود ندارد. موضوعات و موارد این‌چنینی در حال بازنگری در آیین‌نامه جدید است.

نکته دیگر این که بررسی‌هایی در واحدهای مختلف دانشگاه انجام شده نشان می‌دهد نحوه ایجاد س‌سراهای نوآوری متفاوت است و برخی اقدامات اجرایی وابسته به تصمیمات دانشگاهی باقی مانده‌اند. برای مثال، ایجاد کمیته معاملات جداگانه برای طرح‌ها مدتی پیش مطرح شده بود اما به دلایل مختلف اجرایی نشده است.

بنابراین قرار شد بررسی و مشخص شود که چرا آیین‌نامه قبلی اجرا نمی‌شود تا بعد از مشخص شدن دلایل، یا آیین‌نامه تغییر داده شده و یا تغییراتی در آن ایجاد شود. بنابراین بازنگری آیین‌نامه در حال انجام است. در این فرایند، ضمن بررسی اجرای آیین‌نامه قبلی، موانع اجرایی شناسایی می‌شود.

حالا دو رویکرد اصلی مطرح است؛ اصلاح آیین‌نامه با توجه به تغییرات ساختاری و محتوایی دانشگاه و ایجاد تغییرات اجرایی به جای تغییر متن آیین‌نامه در موارد خاص. با توجه به جلسات برگزارشده با دکتر طهرانچی و تأکید او بر تغییر رویکردهای دانشی، بازنگری آیین‌نامه س‌سراها باید در راستای راهبردهای جدید دانشگاه انجام شود. زیرا آیین‌نامه فعلی نمی‌تواند پاسخگوی الزامات محیط علمی و نوآورانه فعلی دانشگاه باشد و به بازنگری جدی نیاز دارد.

نکته دیگر این که سامانه زیرساخت توانمندی‌های دانشگاه در زمینه فناوری و نوآوری نیز در حال تدوین است تا به زودی تصویری جامع از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های فناورانه دانشگاه در اختیار سیاست‌گذاران، صنعت‌گران و سرمایه‌گذاران قرار دهد.

سامان‌دهی مراکز تحقیقاتی

«ایجاد شبکه از آزمایشگاهی و پژوهشی دانشگاه و سامان‌دهی مراکز تحقیقاتی، آزمایشگاهی و کارگاهی» بخش دوم فعالیت‌های معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری دانشگاه آزاد است. سال‌های زیادی می‌شود که در فضای علمی کشور، از شکاف میان پژوهش و صنعت سخن گفته می‌شود؛ از پایان‌نامه‌هایی که خاک می‌خورند تا آزمایشگاه‌هایی که فراتر از آموزش نمی‌روند. اما معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری دانشگاه آزاد اسلامی تلاش کرده است این مسیر را تغییر دهد. با نگاهی به اقدامات و آمارهایی در این حوزه می‌توان به راحتی متوجه شد که پیوند میان پژوهش، زیرساخت و بازار در این دانشگاه اتفاق افتاده است تا جایی که شبکه از آزمایشگاهی دانشگاه آزاد این روزها، یکی از بزرگ‌ترین شبکه‌های پژوهشی کشور است.

توسعه و ارزیابی مراکز تحقیقاتی رشد هدفمند، نظارت مستمر

معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری دانشگاه آزاد ۱۳ مرکز تحقیقات جدید را مجوزدهی کرده و از آنجایی که به دنبال کارهای نمایشی نیست، مجوز ۲ مرکز تحقیقات را نیز به دلیل عملکرد ضعیف لغو کرده است. همچنین، ارزیابی و تمدید مجوز ۱۴۸ مرکز تحقیقات فعال و ۳۰ مرکز خدمات آزمایشگاهی و کارگاهی صورت گرفته است. این ارزیابی‌ها همراه با افزایش درآمد مراکز تحقیقاتی و آزمایشگاهی و تلاش برای سطح‌بندی عملکرد واحدها از طریق شبکه لب‌نت، منجر به شفاف‌سازی، رقابت‌پذیری و کارآمدی بیشتر زیرساخت‌های علمی شده است. از سوی دیگر، مشارکت فعال دانشگاه در راه‌اندازی سکوی تولید، تضمین و تأمین (ست) نیز به‌عنوان مدلی تازه برای پیوند صنعت و دانشگاه، فصل جدیدی از ارتباط با بدنه تولیدی کشور را رقم زده است.

آن‌طور که به نظر می‌رسد دانشگاه آزاد با تکیه بر ظرفیت‌های فناورانه، شبکه گسترده آزمایشگاه‌ها و تعاملات گسترده ملی و فراملی، گام‌های استواری به سوی مرجعیت علمی، فناوری و حل مسائل جامعه ایرانی برداشته است؛ مسیری که اکنون نه فقط آرمان، بلکه به برنامه‌ای منسجم در حال اجرا تبدیل شده است.

استانداردسازی برای حل مسائل جامعه

دانشگاه آزاد اسلامی مسیر توسعه زیرساخت‌های فناورانه خود را نیز با جدیت ادامه می‌دهد. یکی از شاخص‌ترین جلوه‌های این رویکرد، ادامه روند استانداردسازی آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های تخصصی دانشگاه است؛

اقدامی که هم برای برندسازی دانشگاه و هم در راستای حل مسائل واقعی جامعه تعریف شده است. به همین دلیل است که در سال گذشته، تنها بر تعداد آزمایشگاه‌ها اضافه شد، بلکه دامنه فعالیت آن‌ها نیز با اخذ اسکوپ‌های تخصصی گسترش پیدا کرد. بخشی از این حرکت تحولی در قالب راه‌اندازی کلینیک‌های گیاه‌پزشکی، کلینیک‌های تخصصی و دفاتر استانداردسازی قابل مشاهده است.

تعداد	نوع آزمایشگاه
۱۲	استاندارد ایزو ۱۷۰۲۵
۱۳	همکار استاندارد استانی
۸	سازمان غذا و دارو
۹	معتتمد سازمان محیط زیست
۱۰	نظام مهندسی کشاورزی
۱	بهداشت حرفه‌ای
۳	دامپزشکی
۱	راه‌سازی
۱	نظام مهندسی ساختمان
۸	مرکز آموزش
۷	کلینیک گیاه‌پزشکی
۲۶۵	شبکه راهبردی فناوری‌های ریاست‌جمهوری

هم‌زمان با گسترش فیزیکی زیرساخت‌ها، معاونت تحقیقات و فناوری تمرکز خود را بر استانداردسازی، کالیبراسیون و فعال‌سازی تجهیزات پیشرفته نیز قرار داده است. استخراج فهرست دقیق دستگاه‌های پیشرفته، ارزیابی صحت عملکرد، ارزش‌گذاری آن‌ها و برنامه‌ریزی برای فعال‌سازی تجهیزات غیرفعال از جمله این اقدامات بوده است.

در همین راستا، دو فاز سامانه سا‌ها نیز به سرانجام رسید. با تکمیل قرارداد این فاز، بانک اطلاعاتی تجهیزات، نرخ خدمات و مواد شیمیایی به‌روز‌رسانی شد و برای تعیین دقیق تعرفه‌ها، کارگروهی تخصصی برای سامان‌دهی تعرفه‌های آزمایشگاهی و کارگاهی تشکیل شد.

تعامل راهبردی با نهادهای ملی

گسترش تعامل دانشگاه با نهادهای ملی یکی از دیگر از محورهای اساسی فعالیت‌های این معاونت بوده است. حضور متخصصان دانشگاه در اجلاس‌های سازمان ملی استاندارد، منجر به نقش‌آفرینی دانشگاه در سطح ملی شده، به طوری که استان هرمزگان به عنوان دبیر‌خانه کمیته مناظر آلیاژها و فولاد‌های منگنیزی (۶۵/۳۸ INEC) انتخاب شده است. همچنین، دانشگاه با سازمان غذا و دارو برای اخذ مجوز فعالیت آزمایشگاه‌های همکار وارد مذاکره شده و دبیر‌خانه کنسرسیون آزمایشگاه‌های همکار سازمان غذا و دارو و حلال را راه‌اندازی کرده است.

جشنواره‌ای ۹ ماهه برای شناسایی نخبگان

در این میان بازنگری اساسی و تحولی محورهای اصلی جشنواره فرهیختگان یکی از اقدامات انجام‌شده معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری است. این دانشگاه در افعی تازه تلاش کرده تا با بازنگری بنیادین در شیوه برگزاری جشنواره فرهیختگان، این رویداد را به بستری مستمر برای مشارکت فعالانه تمام بخش‌های دانشگاه تبدیل کند. بر اساس تصمیمی که به تصویب هیئت رنسه دانشگاه رسیده، اجرای جشنواره فرهیختگان از ابتدای امسال آغاز شد و طی یک فرآیند نه‌ماهه، در سطح مختلف واحدها، استان‌ها و عرصه ملی ادامه خواهد یافت. برای نخستین بار، تمام حوزه‌های دانشگاهی در این مسیر مشارکت داده می‌شوند تا با اجرای برنامه‌هایی متنوع، فرصت دیده شدن استعدادها و دستاوردهای علمی فراهم شود. پایان این مسیر، اختتامیه‌ای درخور خواهد بود؛ جایی در آذرماه ۱۴۰۴ که برگزیدگان این مسیر نه‌ماهه در جشنواره‌ای ملی تقدیر خواهند شد.

دانشگاه آزاد در مسیر مرجعیت علمی

در یکی از پرشتاب‌ترین سال‌های فعالیت دانشگاه آزاد اسلامی، معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری با رویکردی تحولی و مسئله‌محور، گستره وسیعی از اقدامات را در حوزه‌های استانداردسازی، توسعه زیرساخت، همکاری‌های ملی و بین‌المللی و ارتقاء ظرفیت‌های فناورانه دانشگاه به انجام رسانده است. این اقدامات، نه‌تنها دانشگاه را به نهادی پژوهش‌محور و پاسخگو در برابر نیازهای جامعه تبدیل کرده، بلکه جایگاه آن را در زیست‌بوم فناوری کشور نیز تثبیت کرده است.

یکی از مهم‌ترین رویکردهای سال گذشته، اجرای طرح تعاون تجهیزات بوده که هم در سطح درون‌استانی و هم بین‌استانی دنبال شده است. این طرح با هدف استفاده بهینه از منابع موجود، جابه‌جایی تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی میان واحدها را تسهیل کرده است.

برای نمونه می‌توان به تجهیز و راه‌اندازی آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های واحد جدیدالتأسیس دانشگاه آزاد در عراق با همکاری واحدهای دانشگاهی استان مرکزی اشاره کرد.

انتقال تجهیزات از استان گیلان به واحد تهران شرق و جابه‌جایی درون‌استانی تجهیزات در استان خوزستان با هدف تمرکز فعالیت‌ها و مأموریت‌محور شدن واحدها، از دیگر گام‌های اجرایی این برنامه بوده است.

حضور ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی

در سال گذشته، دانشگاه آزاد علاوه بر حضور مؤثر در داخل کشور، حضوری فعال در عرصه بین‌المللی نیز داشته است. شرکت در نمایشگاه بین‌المللی فناوری عمان، نمایشگاه فناوری‌های نانو و نمایشگاه هفته پژوهش و فناوری، بخشی از این دیپلماسی فناورانه بوده‌اند؛ حضوری که با کسب مقام برتر

غرفه‌ای نیز همراه شد.

در داخل کشور نیز، رویدادهای تخصصی مثل عصر امید در حوزه اقتصاد دیجیتال و هوش مصنوعی و غذا و فراسودمندا برگزار شد. برگزاری هفدهمین گردهمایی سراسری معاونین پژوهش و فناوری در مجتمع سی‌سرا، جلوه‌هایی از تلاش دانشگاه برای هم‌افزایی علمی و ملی است.

ارتباط با صنعت

ویبگیری قرارداد‌های برون‌دانشگاهی

اقدامات معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری دانشگاه صرفاً محدود به خود دانشگاه آزاد نمانده است. در سال ۱۴۰۳، یکی از مهم‌ترین رویکردهای این دانشگاه، تعامل ساختاریافته با صنعت، دولت و نهادهای ملی برای شکل‌دهی به یک شبکه هدفمند از قرارداد‌های پژوهشی و فناورانه بود؛ مسیری که به افزایش درآمد‌های غیرشهریه‌ای، گسترش مأموریت‌های فناورانه و تقویت نقش دانشگاه در حل مسائل کشور منجر شد.

در این مسیر، مذاکرات با شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عنف) با هدف حل مشکل پرداخت به‌موقع مبالغ گزارش‌های مرحله‌ای طرح‌های ثبت‌شده در سامانه سساعت وزارت عتف انجام شد. این گفت‌وگوها، نقطه آغاز تثبیت موقعیت دانشگاه آزاد در سامانه‌های ملی سیاست‌گذاری و حمایت از پژوهش بود.

در همین راستا، دسترسی کامل برای ۳۱ استان کشور به سامانه «کارآمد» یا همان سامانه «مشوق‌های خدمتی و حمایت از اشتغال دانش‌آموختگان» نیز فراهم شد. این اقدام، در کنار ایجاد دسترسی سراسری به سامانه ساجد ۲ وزارت عتف، امکان تسهیل فرایند اخذ نامه‌های تأیید پژوهشی برای پروژه‌های تحقیقاتی را مهیا کرد؛ گامی مهم در جهت اعتباربخشی رسمی به فعالیت‌های پژوهشی واحدها.

از سوی دیگر، دانشگاه آزاد اسلامی با طراحی و پیاده‌سازی کامل روند عقد قرارداد‌های طرح‌های برون‌دانشگاهی در سامانه جامع مدیریت امور قراردادها، شفاف‌سازی و مکانیزه‌سازی فرایندهای مالی و قراردادی را آغاز کرد. این سامانه حالا محل تلافی پژوهش، قرارداد و بهره‌برداری فناورانه است. مجموعه این اقدامات، بستری برای اجرایی شدن طرح‌هایی مثل جهاد علمی فراهم کرد؛ طرحی که در سال ۱۴۰۳ وارد مرحله اجرایی شد و ظرفیت دانشگاه را برای ایفای نقش در پروژه‌های ملی به نمایش گذاشت.

زیست‌بوم نوآوری دانشگاهی که دیگر فقط کلاس درس ندارد

در گام بعدی، دانشگاه آزاد با تمرکز بر توسعه زیرساخت‌ها و زیست‌بوم فناوری و نوآوری دانشگاه، زیست‌بوم تازه‌ای از رشد علمی و اقتصادی را بنا کرد؛ زیست‌بومی که حالا از سطح‌بندی دقیق، شبکه‌سازی هدفمند و تعریف حوزه‌های تخصصی بر‌خوردار است. در همین راستا، پیش‌نویس نهایی کمیسیون معاملات س‌سراهای نوآوری تدوین و هم‌زمان نظام سطح‌بندی جدید س‌سراها و مراکز رشد در سال ۱۴۰۳ به واحدها ابلاغ شد. این سطح‌بندی‌ها، مبنایی برای تخصیص منابع، ارزیابی‌سی عملکرد و جهت‌گیری‌های آینده هستند.

اما نوآوری صرفاً در سندها باقی‌نماند؛ رویدادهای عصر امید که در واحدهای دانشگاهی سراسر کشور برگزار شد، نقطه اوج بروز این زیست‌بوم بود. در ارومیه، عصر امید غذا و فراسودمندا با حضور ۸۱ شرکت فناور و دانش‌بنیان برگزار شد و در اصفهان، رویداد عصر امید اقتصاد دیجیتال با مشارکت ۱۰۰ شرکت نوآور به صحنه آمد؛ از سوی دیگر دانشگاه آزاد با تدوین و تکمیل ویرایش دوم کتاب‌شتاب‌دهی، تجربه‌های ۱۰۴ دوره‌شتاب‌دهی را مستند کرد؛ حرکتی که برای انتقال دانش و بازتولید تجربه در س‌سراهای نوآوری لازم بود.

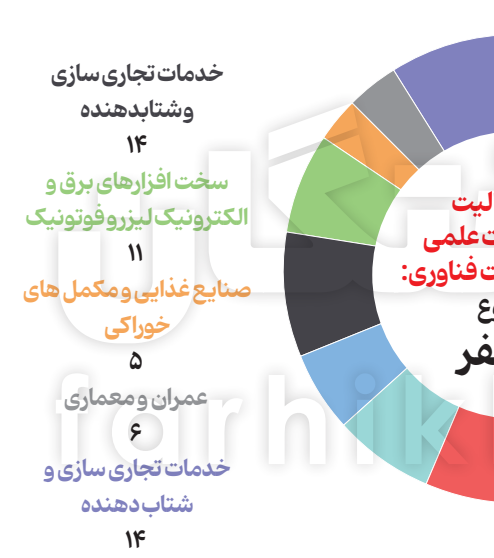
در بعد ساختاری نیز، شبکه فناوری اقتصاد دیجیتال شکل گرفت؛ شبکه‌ای با حلقه‌ها و دسته‌بندی‌های مشخص محصولات و خدمات، که ذیل آن ۱۱ س‌سرای نوآوری تخصصی در این حوزه فعال هستند؛ در کنار آن، شبکه فناوری غذا و فراسودمند‌ها نیز با ۲۶ س‌سرای نوآوری تخصصی آغاز به کار کرد. شبکه ساخت و تولید با ۱۹ س‌سرای نوآوری و شبکه صنایع خلاق با ۱۴ س‌سرای نوآوری، دو شبکه فناوری دیگر در دانشگاه آزاد هستند که جمع شبکه‌های فناوری دانشگاه را به ۴ شبکه می‌رساند.

در نهایت مجوز س‌سرای نوآوری دانشگاه آزاد اسلامی در واحد عراق نیز

اخذ شده است؛ البته هنوز به دلیل عدم تخصیص بودجه مورد نیاز از سوی دانشگاه، به بهره‌برداری نرسیده اما در صورت راه‌اندازی آن هم در آینده نزدیک از آن می‌توان به دیگر گسترش مرزهای علمی و فناورانه دانشگاه، این بار در سطح منطقه‌ای اشاره کرد.

حالا آن‌طور که به نظر می‌رسد دانشگاه آزاد با این اقدامات ثابت کرده است که پژوهش، فناوری و نوآوری، حلقه‌های جدا از هم نیستند؛ بلکه زنجیره‌ای پیوسته‌اند که باید در بستر سازمان‌یافته، حمایتی و هدفمند رشد کنند. امروز این دانشگاه در آستانه چهل‌وسومین سال تولدش نه‌تنها مکانی

برای آموزش، بلکه نهادی برای خلق فناوری، تولید ثروت و پاسخ به نیازهای واقعی جامعه است.

حوزه فعالیت
اعضای هیات علمی
فناور با مالکیت فناوری:
مجموع
۱۴۷ نفر